

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра історії та теорії держави і права

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

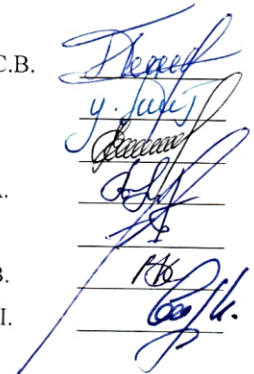
“31” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МОРЕГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ

Спеціальність 081 «Право»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан юридичного факультету
Г.В.О. Директор НН ІПО
Начальник НМВ

Панченко С.В.
Лісна І.С.
Ткаля О.В.
Коваль А.А.
Січко Д.С.
Каблуча І.В.
Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2022 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Правове регулювання морегосподарчого комплексу	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 Право	
Спеціалізація (якщо є)	-	
Освітня програма	Право	
Рівень вищої освіти	Магістратура (2 рівень)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2022-2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	I семестр магістерського рівня	I
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура курсу: <ul style="list-style-type: none"> • лекції • семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) • годин самостійної роботи студентів 	Денна форма	Заочна форма
	20год. лекцій 20 год. семінарських занять 80 год. самостійної роботи студентів	10 год. лекцій 4 год. семінарських занять 106 год. самостійної роботи студентів
Відсоток аудиторного навантаження	33%	12%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Контрольна робота (ЗФН)	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Важливою передумовою розвитку економіки України є оптимальне використання її потенціалу, що є можливим за умови ефективного державного управління всіма її складовими, у тому числі морегосподарчим комплексом. Багатогранність діяльності підприємств морського транспорту визначається багатопрофільністю робіт, послуг, наявністю значної кількості учасників процесу виробництва, підвищеною інтенсивністю конкуренції на ринках, розмаїтістю функцій тощо. В таких умовах посилюється значення функціонування морегосподарчого комплексу.

Дисципліна, що є нормативна, вивчає сутність та засади правового регулювання морегосподарчим комплексом; засади функціонування морської та берегової складової морегосподарчого комплексу; тенденції розвитку елементів сучасного морегосподарчого комплексу; концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України; механізми державної підтримки розвитку складових морегосподарчого комплексу.

Мета навчальної дисципліни – формування компетентностей досліджувати та розв’язувати складні проблеми економічного розвитку та інституційного забезпечення в системі правового забезпечення морегосподарчого комплексу. Мета також полягає у формуванні у студентів системи знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення море-господарчого комплексу, вмінь визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері та набуття навичок щодо пошуку шляхів їх можливого вирішення та удосконалення відповідного законодавства та правозастосовної практики.

Завдання вивчення дисципліни є системою знань, умінь та навичок, зокрема,

- знань національного законодавства та міжнародних угод у сфері функціонування морегосподарчого комплексу, методів правового регулювання морської діяльності з набуттям такого рівня їх сформованості, щоб мати змогу орієнтуватися та застосовувати їх до практичних ситуацій;

- вмінь виявляти у багаточисленних суспільних відносинах такі, що належать до предмета регулювання, визначати суб’єктів, об’єкт та зміст таких правовідносин; аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах; розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження; здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України; виконувати приписи морського, зокрема портового, права та інших галузей матеріального і процесуального права, що є основою діяльності органів публічного управління портами; використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів та інших об’єктів морегосподарчого комплексу;

- навичок застосування сучасних інформаційних технологій та інформаційних ресурсів з морського, зокрема портового, права для розв’язання практичних задач; роз’яснення матеріально-правових та процесуальних особливостей розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та господарських справ, що виникають з портової діяльності; розв’язання практичних задач зі сприяння реалізації та захисту прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

Передумови вивчення дисципліни: викладання даної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках, отриманих в ході вивчення таких дисциплін, як цивільне право, господарське право, міжнародне приватне право, адміністративне право, екологічне та земельне право, морське право тощо. Саме комплексні знання з цих дисциплін стануть у нагоді в ході усвідомлення побудови механізму морегосподарчого комплексу України та основних засад його функціонування.

В результаті вивчення дисципліни магістрант отримує:

Інтегральну компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК4);

- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК9).

Фахові (спеціальні) компетентності:

- Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України (СК4);
- Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції (СК5);
- Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК6);
- Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК13).

Очікувані програмні результати навчання:

- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН6);
- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (ПРН8);
- Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції (ПРН11);
- Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН14);

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Поняття та структуризація морегосподарчого комплексу України	2	2	8
2	Правові засади функціонування морегосподарчого комплексу України	2	2	8
3	Правове регулювання діяльності морських портів в Україні	2	2	8
4	Правове регулювання господарської діяльності в портах	2	2	8
5	Правове регулювання господарської діяльності в портах	2	2	8

6	Правове регулювання транспортної морегосподарчої діяльності	2	2	8
7	Правове регулювання суднобудівельної та судноремонтної діяльності	2	2	8
8	Правове регулювання рибного господарства (рибної промисловості)	2	2	8
9	Правове регулювання сервісної діяльності в морегосподарчому комплексі України	2	2	8
10	Регуляторна політика у сфері морегосподарювання України	2	2	8
	Всього за курсом	20	20	80

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Поняття та структуризація морегосподарчого комплексу України			12
2	Правові засади функціонування морегосподарчого комплексу України	2	2	10
3	Правове регулювання діяльності морських портів в Україні	2		10
4	Правове регулювання господарської діяльності в портах	2		10
5	Правове регулювання господарської діяльності в портах	2		10
6	Правове регулювання транспортної морегосподарчої діяльності	2		10
7	Правове регулювання суднобудівельної та судноремонтної діяльності			12
8	Правове регулювання рибного господарства (рибної промисловості)			12
9	Правове регулювання			10

	сервісної діяльності в морегосподарчому комплексі України			
10	Регуляторна політика у сфері морегосподарювання України		2	10
	Всього за курсом	10	4	106

4. Зміст навчальної дисципліни 4.1 План лекцій

Денна форма

№	Теми заняття/ план
1	<p>Тема 1. Поняття та структуризація морегосподарчого комплексу України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття морегосподарчого комплексу України та його місце в економіці України. 2. Морська доктрина України як вектор розвитку морегосподарчого комплексу України. 3. Основні напрями діяльності морегосподарчого комплексу. 4. Склад (структура) морегосподарчого комплексу України.
2	<p>Тема 2. Правові засади функціонування морегосподарчого комплексу України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавча база функціонування морегосподарчого комплексу. 2. Загальна характеристика спеціальних нормативно-правових актів в галузі морегосподарчого комплексу України. 3. Суб'єкти морегосподарчої діяльності. 4. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України. 5. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі.
3	<p>Тема 3. Правове регулювання діяльності морських портів в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порт: визначення поняття, класифікація. 2. Порядок відкриття та закриття портів в Україні. 3. Правовий статус акваторії (вод) портів. 4. Річкові порти України: особливості правового статусу. 5. Режим порту: визначення, нормативно-правове забезпечення. Підтримання режиму порту. 6. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство як основа режиму в морських портах. 7. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах. 8. Режим суден та їх екіпажів в портах.
4	<p>Тема 4. Правове регулювання господарської діяльності в портах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні засади правового регулювання господарських відносин у морських портах. 2. Суб'єкти господарських правовідносин у морських портах. 3. Матеріальні об'єкти господарських правовідносин у морських портах. 4. Господарські операції як об'єкти господарських правовідносин у морських портах. 5. Господарські правовідносини щодо здійснення окремих видів діяльності у морських портах. 6. Іноземний досвід правового регулювання господарських відносин у морських портах.
5	<p>Тема 5. Правове регулювання земельних та майнових відносини в портах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Земельні відносини у портах. 2. Характеристика правового режиму земель морського транспорту. 3. Характеристика правового режиму земель промисловості. 4. Характеристика правового режиму земель водного фонду.

	5. Майнові відносини у портах.
6	Тема 6. Правове регулювання транспортної морегосподарської діяльності 1. Норми законодавства, що регулюють перевезення вантажів. 2. Поняття і види договорів перевезення вантажу. 3. Особливості правового регулювання доставки вантажів водним транспортом. 4. Коносамент. Чартер. 5. Фрахтування. Буксирування.
7	Тема 7. Правове регулювання суднобудівельної та судноремонтної діяльності 1. Галузева політика держави в суднобудівній промисловості та правове регулювання в цій сфері. 2. Структура суднобудівної промисловості. 3. Судноремонт як галузь суднобудівної промисловості: нормативно-правове регулювання. 4. Господарсько-правові відносини в сфері суднобудування та судноремонту в Україні.
8	Тема 8. Правове регулювання рибного господарства (рибної промисловості) 1. Правове регулювання спеціального використання водних ресурсів для промислових потреб. 2. Правове регулювання рибальства в Україні. 3. Правове регулювання виробництва рибної продукції. 4. Міжнародно-правове регулювання рибництва та співвідношення його норм з українським законодавством.
9	Тема 9. Правове регулювання сервісної діяльності в морегосподарчому комплексі України 1. Міжнародні та національні правові засади здійснення сервісних адміністративних процедур в портах. 2. Митні сервісні процедури в портах України. 3. Прикордонні сервісні процедури в портах України. 4. Санітарні сервісні процедури в портах України. 5. Інші сервісні адміністративні процедури в портах України. 6. Портові збори і тарифи.
10	Тема 10. Регуляторна політика у сфері морегосподарювання України 1. Основи державного регулювання діяльності в морському порту. 2. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами. 3. Функції та повноваження Департаменту реформування та функціонування морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління портами. 4. Адміністрація морських портів України: функції, структура. 5. Адміністрування діяльності річкових портів України.

Заочна форма

№	Теми заняття/ план
1	Тема 2. Правові засади функціонування морегосподарчого комплексу України 1. Законодавча база функціонування морегосподарчого комплексу 2. Загальна характеристика спеціальних нормативно-правових актів в галузі морегосподарчого комплексу України 3. Суб'єкти морегосподарської діяльності 4. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим

	комплексом України 5. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі
2	Тема 3. Правове регулювання діяльності морських портів в Україні 1. Порт: визначення поняття, класифікація 2. Порядок відкриття та закриття портів в Україні 3. Правовий статус акваторії (вод) портів 4. Річкові порти України: особливості правового статусу 5. Режим порту: визначення, нормативно-правове забезпечення. Підтримання режиму порту 6. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство як основа режиму в морських портах 7. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах 8. Режим суден та їх екіпажів в портах
3	Тема 4. Правове регулювання господарської діяльності в портах 1. Основні засади правового регулювання господарських відносин у морських портах 2. Суб'єкти господарських правовідносин у морських портах 3. Матеріальні об'єкти господарських правовідносин у морських портах 4. Господарські операції як об'єкти господарських правовідносин у морських портах 5. Господарські правовідносини щодо здійснення окремих видів діяльності у морських портах 6. Іноземний досвід правового регулювання господарських відносин у морських портах
4	Тема 5. Правове регулювання земельних та майнових відносини в портах 1. Земельні відносини у портах 2. Характеристика правового режиму земель морського транспорту 3. Характеристика правового режиму земель промисловості 4. Характеристика правового режиму земель водного фонду 5. Майнові відносини у портах
5	Тема 6. Правове регулювання транспортної морегосподарчої діяльності 1. Норми законодавства, що регулюють перевезення вантажів. 2. Поняття і види договорів перевезення вантажу. 3. Особливості правового регулювання доставки вантажів водним транспортом. 4. Коносамент. Чартер. 5. Фрахтування. Буксирування.

4.2. План семінарських занять Денна форма

№	Теми заняття/ план
1	Тема 1. Поняття та структуризація морегосподарчого комплексу України 1. Поняття морегосподарчого комплексу України та його місце в економіці України 2. Морська доктрина України як вектор розвитку морегосподарчого комплексу України 3. Основні напрями діяльності морегосподарчого комплексу 4. Склад (структура) морегосподарчого комплексу України. 5. Морегосподарський кластер: загальна характеристика 6. Визначте заходи підвищення конкурентоспроможності морегосподарчого комплексу: 7. Визначте напрями реформування діючого законодавства України у сфері морегосподарчого комплексу України.
2	Тема 2. Законодавча база функціонування морегосподарчого комплексу 1. Загальна характеристика спеціальних нормативно-правових актів в галузі морегосподарчого комплексу України 2. Суб'єкти морегосподарчої діяльності

	<p>3. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України</p> <p>4. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі</p>
3	<p>Тема 3. Правове регулювання діяльності морських портів в Україні</p> <p>1. Порт: визначення поняття, класифікація</p> <p>2. Порядок відкриття та закриття портів в Україні</p> <p>3. Правовий статус акваторії (вод) портів</p> <p>4. Річкові порти України: особливості правового статусу</p> <p>5. Режим порту: визначення, нормативно-правове забезпечення. Підтримання режиму порту</p> <p>6. Двосторонні угоди про торговельне мореплавання як основа режиму в морських портах</p> <p>7. Двосторонні угоди про судноплавання на внутрішніх водних шляхах</p> <p>8. Режим суден та їх екіпажів в портах</p>
4	<p>Тема 4. Правове регулювання господарської діяльності в портах</p> <p>1. Основні засади правового регулювання господарських відносин у морських портах</p> <p>2. Суб'єкти господарських правовідносин у морських портах</p> <p>3. Матеріальні об'єкти господарських правовідносин у морських портах</p> <p>4. Господарські операції як об'єкти господарських правовідносин у морських портах</p> <p>5. Господарські правовідносини щодо здійснення окремих видів діяльності у морських портах</p> <p>6. Іноземний досвід правового регулювання господарських відносин у морських портах.</p>
5	<p>Тема 5. Правове регулювання земельних та майнових відносини в портах</p> <p>1. Земельні відносини у портах</p> <p>2. Характеристика правового режиму земель морського транспорту</p> <p>3. Характеристика правового режиму земель промисловості</p> <p>4. Характеристика правового режиму земель водного фонду</p> <p>5. Майнові відносини у портах</p>
6	<p>Тема 6. Правове регулювання транспортної морегосподарчої діяльності</p> <p>1. Норми законодавства, що регулюють перевезення вантажів.</p> <p>2. Поняття і види договорів перевезення вантажу.</p> <p>3. Особливості правового регулювання доставки вантажів водним транспортом.</p> <p>4. Коносамент. Чартер.</p> <p>5. Фрахтування. Буксирування.</p>
7	<p>Тема 7. Правове регулювання суднобудівельної та судноремонтної діяльності</p> <p>1. Галузева політика держави в суднобудівній промисловості та правове регулювання в цій сфері</p> <p>2. Структура суднобудівної промисловості</p> <p>3. Судноремонт як галузь суднобудівної промисловості: нормативно-правове регулювання</p> <p>4. Господарсько-правові відносини в сфері суднобудування та судноремонту в Україні</p>
8	<p>Тема 8. Правове регулювання рибного господарства (рибної промисловості)</p> <p>1. Правове регулювання спеціального використання водних ресурсів для промислових потреб</p> <p>2. Правове регулювання рибальства в Україні</p> <p>3. Правове регулювання виробництва рибної продукції</p> <p>4. Міжнародно-правове регулювання рибництва та співвідношення його норм з українським законодавством.</p>

9	<p>Тема 9. Правове регулювання сервісної діяльності в морегосподарчому комплексі України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні та національні правові засади здійснення сервісних адміністративних процедур в портах. 2. Митні сервісні процедури в портах України. 3. Прикордонні сервісні процедури в портах України. 4. Санітарні сервісні процедури в портах України. 5. Інші сервісні адміністративні процедури в портах України 6. Портові збори і тарифи.
10	<p>Тема 10. Регуляторна політика у сфері морегосподарювання України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи державного регулювання діяльності в морському порту 2. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами. 3. Функції та повноваження Департаменту реформування та функціонування морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління портами. 4. Адміністрація морських портів України: функції, структура. 5. Адміністрування діяльності річкових портів України.

Заочна форма

№	Теми заняття/ план
1	<p>Тема 2. Законодавча база функціонування морегосподарчого комплексу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика спеціальних нормативно-правових актів в галузі морегосподарчого комплексу України 2. Суб'єкти морегосподарчої діяльності 3. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України 4. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі
2	<p>Тема 10. Регуляторна політика у сфері морегосподарювання України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи державного регулювання діяльності в морському порту 2. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами. 3. Функції та повноваження Департаменту реформування та функціонування морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління портами. 4. Адміністрація морських портів України: функції, структура. 5. Адміністрування діяльності річкових портів України.

4.3 Завдання для самостійної роботи

Денна форма

Мета самостійної роботи

Поглибити та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового регулювання морегосподарчого комплексу України, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Самостійна робота передбачає виконання під час самостійної підготовки до занять такі види робіт:

- 1) Підготовка наукової доповіді з актуальних проблем функціонування та розвитку морегосподарчого комплексу України з подальшим їх захистом.
- 2) Розв'язання практичних кейсів.

1.1. Теми наукових доповідей з актуальних проблем функціонування та розвитку морегосподарчого комплексу України.

1. До теми:

Поняття та структуризація морегосподарчого комплексу України

1. Система видів сучасної морської діяльності.
2. Співвідношення понять «морегосподарчий комплекс» та «морський комплекс».
3. Сучасні тенденції розвитку морегосподарчого комплексу в Україні та світі.
4. Заходи підвищення конкурентоспроможності морегосподарчого комплексу.

2. До теми:

Правові засади функціонування морегосподарчого комплексу України

1. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку морегосподарчого комплексу України.
2. Основні напрями реформування діючого законодавства України у сфері морегосподарчого комплексу України.
3. Актуальні проблеми підвищення ефективності правового забезпечення діяльності морегосподарчого комплексу України.

3. До теми:

Правове регулювання діяльності морських портів в Україні

1. Діяльність Ліги Націй з розробки та прийняття міжнародних угод у сфері правового режиму портів.
2. Діяльність ООН з розробки та прийняття міжнародних угод у сфері правового режиму портів.
3. Огляд судової практики (міжнародної та національної) у справах, що виникають із приводу роботи портів.

4. До теми:

Правове регулювання господарської діяльності в портах

1. Порядок здійснення господарської діяльності в портах.
2. Нормативно-правові акти, якими врегульовано земельні відносини в портах.
3. Удосконалення правового забезпечення здійснення господарської діяльності в портах.
4. Судова практика, що виникає з приводу господарської діяльності в портах.
5. Проектоване законодавство у сфері господарської діяльності в портах.
6. Стивідорна діяльність як вид господарської діяльності в портах: поняття, визначення, правове забезпечення.
7. Агентування та морське посередництво як вид господарської діяльності в портах: поняття, визначення, правове забезпечення.

6. До теми:

Правове регулювання земельних та майнових відносин в портах

1. Правовий статус морського терміналу в морському порту.
2. Правила надання послуг у морських та річкових портах України.
3. Організаційно-правовий механізм портового експедирування та логістики.
4. Удосконалення правового забезпечення здійснення майнових та земельних відносин в портах.
5. Судова практика, що виникає з приводу майнових та земельних відносин в портах.

7. До теми:

Правове регулювання транспортної морегосподарчої діяльності

1. Основні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність морського транспорту в Україні.
2. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність внутрішнього водного транспорту в Україні.
3. Особливості договору фрахтування (чартеру).
4. Договір буксирування та його види.
5. Особливості укладання і виконання договорів перевезення вантажу водним транспортом.
6. Договір чартеру в системі транспортних договорів.

8. До теми:

Правове регулювання суднобудівельної та судноремонтної діяльності

1. Чому суднобудівна промисловість, хоча і визнана на законодавчому рівні пріоритетною галуззю виробництва, не може існувати без державної підтримки?
2. Судноремонт як окрема та пріоритетна галузь суднобудівної промисловості.
3. Стан і тенденції розвитку суднобудівної промисловості в Україні.
4. Розвиток бюджетних механізмів функціонування судноремонтних та суднобудівних підприємств України.
5. Удосконалення податкових відносин в процесі розвитку судноремонтних та суднобудівних підприємств України.

9. До теми:

Правове регулювання рибного господарства (рибної промисловості)

1. Органи, що можуть розглядати спори з питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.
2. Дозвіл на спеціальне водокористування і порядок його отримання.
3. Склад земель водного фонду та їх характеристика.
4. Заборони у прибрежних захисних смугах, уздовж річок, навколо водойм та на островах.
5. Види рибальств, які можуть здійснюватися на території України згідно його законодавства.
6. Умови за яких надається відмова у встановленні частки добування (вилову) водних біоресурсів.

10. До теми:

Правове регулювання сервісної діяльності в морегосподарчому комплексі України

1. Контрольні процедури у найбільших портах світу (для прикладу оберіть порти США, Європи, Австралії, Південної Америки).
2. Відповідність об'єму контрольних процедур в портах України вимогам міжнародних угод у цій сфері.
3. Порівняльний аналіз контрольних та сервісних процедур щодо суден під іноземним прапором та під українським прапором в портах України. Визначте відмінні та схожі процедури.
4. Концепції встановлення та цільового використання портових зборів в країнах світу. Позитивні та негативні риси кожної, а також можливість впровадження таких концепцій в портах України.
5. Процес впровадження трансшипменту в одному з великих портів світу.
6. Служба регулювання руху суден: поняття, визначення, організаційно-правове забезпечення діяльності.
7. Генеза правового забезпечення буксирування водними шляхами.
8. Генеза правового забезпечення льодового проведення.
9. Генеза правового забезпечення лоцманського проведення. Найдавніші правила для лоцманів.

11. До теми:

Регуляторна політика у сфері морегосподарювання України

1. Організація державного управління та регулювання діяльності річкових портів в іноземних державах.
2. Перспективи розвитку річкових перевезень в Україні.
3. Механізми антикризового управління морегосподарчим комплексом.
4. Правове закріплення стратегії державного регулювання відносин у сфері морегосподарчого комплексу.
5. Законодавче забезпечення державної підтримки розвитку морегосподарчого комплексу.
6. Правові засади стимулювання інвестицій із використанням концесійної форми державно-приватного партнерства у морських портах.
7. Засади формування Міжнародного реєстру суден в Україні.
8. Розвиток логістичної складової морегосподарчого комплексу України.
9. Економіко-правові засоби стимулювання розвитку суднобудування та трансшипменту.
10. Удосконалення взаємодії учасників ринку праці моряків.

1.2. Кейси для поточного контролю знань і вмінь. Виконуються протягом семестру за темами дисципліни.

№1 Наказом Міністерства інфраструктури України затверджено та опубліковано на офіційному сайті типові обов'язкові постанови та зводи звичаїв по морським та річковим портам України. Визначте правомірність затвердження таких документів.

№2 На території Ренійського морського порту діє вільна економічна зона. Дослідіть генезу її створення та органи управління. Який вплив на діяльність цієї везчинив Закон України «Про морські порти України»?

№3 Юридична особа з Франції орендувала причал порту Чорноморськ для розвантаження суден-зерновозів, але заявлену діяльність здійснювала лише 6 місяців, після чого вже 3 місяці її не здійснює, а також не здійснює розчистку дна біля причалу, що утруднює роботу всього порту та необхідність проведення якої була передбачена. Визначте, які санкції може бути застосовано до такої юридичної особи та визначте можливість їх застосування.

№4 Фізична особа П. бажає здійснювати агентування морських суден. Які документи необхідно отримати для цього?

2. Вибіркові види самостійної роботи (необовязкові). Необовязковими видами самостійної роботи є підготовка тез на студентські наукові конференції та участь у заходах неформального навчання.

2.1. Тези та доповіді на студентські наукові конференції.

Студенти за бажанням обирають науково-практичну або наукову конференцію, самостійно або консультуючись з викладачем-науковим керівником, формулюють тему доповіді.

Тези доповіді повинні бути оригінальним авторським рукописом, мати наукову новизну, відповідати напрямку роботи конференції і оформлені відповідно до вимог, які висуваються організатором у інформаційному повідомленні.

2.2 Участь у заходах неформального навчання.

Магістранти самостійно або за рекомендацією викладача обирають навчальний курс на доступних платформах (EdEra, Prometheus тощо) відповідно тематиці навчальної дисципліни, узгоджують захід і тему з викладачем, а після закінчення курсу надають сертифікат про участь у відповідних заходах.

«0» варіант контрольної роботи

Варіант 0

1. Розв'язати практичне завдання:

Судно під панамським прапором здійснило забруднення морського середовища у акваторії морського порту Южний та на великій швидкості почало відхід з порту. Чи має право Україна та які державні органи розпочати переслідування по гарячих слідах цього судна. Назвіть умови переслідування по нарядних слідах.

2. Вирішити теоретичне завдання: Генеза правового забезпечення правового режиму суден та їх екіпажів в портах

1. Наукова доповідь або презентація. Теми для підготовки

1. Морегосподарський комплекс як складова економіки України
2. Засади функціонування морської складової морегосподарчого комплексу
3. Засади функціонування берегової складової морегосподарчого комплексу
4. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі

5. Тенденції розвитку державного управління елементами морегосподарчого комплексу України
6. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України
7. Механізми державної підтримки розвитку складових морегосподарчого комплексу.

Заочна форма

Самостійна робота на заочній формі передбачає виконання контрольної роботи, виконання якої є обов'язковим (включає теоретичне питання та практичне завдання) написання тез доповідей для участі у науковій конференції – є необов'язковим видом самостійної роботи, але передбачає додаткові бали у разі виконання.

Методичні рекомендації

Метою виконання контрольної роботи є поглиблення та закріплення знань з навчальної дисципліни, оволодіння методикою наукового аналізу, самостійного вивчення і узагальнення правових та інших джерел, правильного оформлення результатів дослідницької роботи та формування навичок оптимального застосування набутих знань і умінь в конкретних життєвих ситуаціях під час практичної діяльності.

Виконання контрольної роботи вимагає логічної послідовності та завершеності у викладенні вивчасного матеріалу і потребує здійснення таких заходів:

- 1) вибір варіанту контрольної роботи, він повинен відповідати порядковому номеру прізвища магістранта у списку групи,
- 2) підбір, вивчення та аналіз рекомендованих та інших відповідних нормативно-правових актів та літератури;
- 3) збір та узагальнення з тематики контрольної роботи матеріалів, статистичних показників діяльності морегосподарчого комплексу;
- 4) складання плану, написання вступу, основних положень контрольної роботи, формулювання висновків та пропозицій.

Контрольна робота повинна відповідати таким вимогам:

- 1) мати титульний аркуш,
- 2) має складатися з плану, вступу (актуальності та мети дослідження), основної частини (викладання матеріалу з теоретичного питання з посиланням на закони та інші нормативно-правові акти, міжнародно-правові акти), практичного завдання, висновків та списку використаної літератури.
- 3) сторінки роботи мають бути пронумеровані, питання виділені окремим шрифтом;
- 4) рекомендований обсяг - контрольної роботи – (12-15) друкованих сторінок, не враховуючи списку використаної літератури і додатків, якщо такі є.

Обов'язковим є дотримання всіх правил оформлення роботи та наявність посилань на використані джерела!!!

«0» варіант контрольної роботи

Варіант 0

1. Вирішити теоретичне завдання: Генеза правового забезпечення правового режиму суден та їх екіпажів в портах.

2. Розв'язати практичне завдання:

Судно під панамським прапором здійснило забруднення морського середовища у акваторії морського порту Южний та на великій швидкості почало відхід з порту.

Чи має право Україна та які державні органи розпочати переслідування по гарячих слідах цього судна? Назвіть умови переслідування по нарячих слідах.

2. Наукова доповідь або презентація. Теми для підготовки

1. Морегосподарський комплекс як складова економіки України
2. Засади функціонування морської складової морегосподарчого комплексу
3. Засади функціонування берегової складової морегосподарчого комплексу
4. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі
5. Тенденції розвитку державного управління елементами морегосподарчого комплексу України
6. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України
7. Механізми державної підтримки розвитку складових морегосподарчого комплексу.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / MozillaFirefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, GoogleMeet; Система електронного навчання Moodle 3.9; Тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, маркери).

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

Критерії оцінювання: аргументована, логічна, повна відповідь; вільне володіння матеріалом всього навчального курсу; вміння встановити зв'язок між теоретичною «базою» та практикою; залучення до відповіді самостійно опрацьованої літератури; вміння аналізувати нормативні документи та користуватися знаннями нормативних актів для рішення конкретних правових норм.

Перелік питань, які виносяться на залік

1. Поняття морегосподарчого комплексу України та його місце в економіці України
2. Морська доктрина України як вектор розвитку морегосподарчого комплексу України
3. Основні напрями діяльності морегосподарчого комплексу
4. Склад (структура) морегосподарчого комплексу України.
5. Законодавча база функціонування морегосподарчого комплексу
6. Загальна характеристика спеціальних нормативно-правових актів в галузі
7. морегосподарчого комплексу України
8. Суб'єкти морегосподарської діяльності
9. Концептуальні засади державного управління морегосподарчим комплексом України
10. Роль держави у створенні кластерів в морегосподарчому комплексі
11. Порт: визначення поняття, класифікація.
12. Порядок відкриття та закриття портів в Україні.
13. Правовий статус акваторії (вод) портів
14. Річкові порти України: особливості правового статусу.
15. Режим порту: визначення, нормативно-правове забезпечення.
16. Підтримання режиму порту.
17. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство як основа режиму в морських портах
18. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах. 9. Режим суден та їх екіпажів в портах
19. Юрисдикція держави порту.
20. Юрисдикція держави прапору судна в портах
21. Основи державного регулювання діяльності в морському порту
22. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами.
23. Функції та повноваження Департаменту морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління портами.
24. Адміністрація морських портів України: функції, структура.
25. Адміністрування діяльності річкових портів України.
26. Контрольні адміністративні процедури в портах.
27. Сервісні адміністративні процедури в портах.
28. Поняття трансшипменту.
29. Правове забезпечення здійснення трансшипменту в Україні.
30. Перспективи розвитку трансшипменту в портах України
31. Договір морського буксирування.
32. Портове та міжпортове буксирування.
33. Правове забезпечення лоцманського проведення суден.
34. Льодове проведення суден.
35. Господарська діяльність в портах
36. Земельні відносини у портах.

37. Майнові відносини у портах.
38. Норми законодавства, що регулюють перевезення вантажів.
39. Поняття і види договорів перевезення вантажу.
40. Особливості правового регулювання доставки вантажів водним транспортом.
41. Коносамент. Чартер.
42. Фрахтування. Буксирування.
43. Галузева політика держави в суднобудівній промисловості та правове регулювання в цій
44. сфері
45. Структура суднобудівної промисловості
46. Судноремонт як галузь суднобудівної промисловості: нормативно-правове регулювання
47. Господарсько-правові відносини в сфері суднобудування та судноремонту в Україні
48. Правове регулювання спеціального використання водних ресурсів для промислових потреб
49. Правове регулювання рибальства в Україні
50. Правове регулювання виробництва рибної продукції

51. Міжнародно-правове регулювання рибництва та співвідношення його норм з українським законодавством.
52. Міжнародні та національні правові засади здійснення сервісних адміністративних процедур в портах.
53. Митні сервісні процедури в портах України.
54. Прикордонні сервісні процедури в портах України.
55. Санітарні сервісні процедури в портах України.
56. Інші сервісні адміністративні процедури в портах України
57. Портові збори і тарифи.
58. Основи державного регулювання діяльності в морському порту
59. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами.
60. Функції та повноваження Департаменту морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління портами.
61. Адміністрація морських портів України: функції, структура.
62. Адміністрування діяльності річкових портів України.

«0» варіант залікового білету з зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання.

**Кафедра історії та теорії держави і права
Дисципліна «Правове регулювання морегосподарчого комплексу»
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 081 «Право»**

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ №0

1. Поняття морегосподарчого комплексу України та його місце в економіці України (Максимальна кількість балів – 13).
2. Правове забезпечення лоцманського проведення суден (Максимальна кількість балів – 13).
3. Адміністрація морських портів України: функції, структура (Максимальна кількість балів – 14).

**старший викладач кафедри історії та теорії
держави і права**

Панченко С.В.

**Завідувач кафедри історії та теорії
держави і права, к.ю.н., доцент**

Лісна І.С.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Усна відповідь на семінарському занятті (передбачено 7 відповідей)	35 (7*5)
2	Практичне завдання	15
3	Наукова доповідь або презентація	20 (2*10)
	Залік	30
	Всього	100
Самостійна робота		
1	Тези доповіді на студентську конференцію	*
	Всього	100

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Усна відповідь на семінарському занятті	20 (2*10)
2	Наукова доповідь або презентація	20
4	Контрольна робота	30
5	залік	30
	Всього	100

*написання тез доповідей для участі у науковій конференції (за бажанням)

Критерії оцінювання опитування. Максимальна кількість балів за одне семінарське заняття –

5 балів ставиться, коли відповідь студента є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних

політико-правових процесів; самостійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 балів ставиться, коли відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; слабо розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал ставиться, коли відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу, має недостатні уявлення про сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на

поверховому рівні посиляється на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; нездатний навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання наукової доповіді: вступ, у якому визначено актуальність запропонованої проблеми; основна частина, в якій стисло розкривається наукова ідея автора, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторське бачення проблеми; висновки та рекомендації щодо подальшого вирішення проблеми; системність і лаконічність викладення матеріалу, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань: встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність, послідовність та

правильність розв'язування практичних завдань.

Критерії оцінювання презентації: змістовність матеріалу, повнота розкриття теми, здійснення аналізу проблеми, наведення статистичних даних, наявність візуального супроводу слайдами (відео- та аудіо файлами за бажанням студентів); дотримання обмежень часу; якість усної доповіді; ступінь висвітлення всіх поставлених завдань та наявність власних висновків; оригінальність ідеї, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу.

Критерії оцінювання тез доповіді: актуальність проблеми, ступінь розкриття предмету дослідження, наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми, обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел, стильова єдність тексту, наявність наукової новизни, дотримання вимог академічної доброчесності, оформлення використаних джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Теоретичне питання – обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань; уміння працювати з дослідженнями, юридичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; логічна завершеність викладу матеріалу; юридична грамотність, посилання на нормативно-правові акти та наукові статті;

Практичне завдання – встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки, посилання на нормативно-правові акти; логічність та послідовність вирішення практичного завдання.

7. Рекомендована література

Нормативні документи

1. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
2. Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року // Постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1307 (у

- редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1108).
3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349
 4. Водний кодекс України, 1995 // ВВРУ. – 1995. – № 24. – Ст. 189. 3. Земельний кодекс України, 2001 // ВВРУ. – 2002. – № 3. – Ст. 27.
 5. Господарський кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
 6. Цивільний кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
 7. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
 8. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
 9. Про державний кордон України: Закон України від 4.11.1991 р. // ВВРУ. – 1992. – № 2. – Ст.
 10. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
 11. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство.
 12. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах.
 13. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
 14. Перелік морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 466-р // ОВУ. – 2013. – № 50. – Ст. 1803.
 15. Типова технологічна схема здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 // ОВУ. – 2012. – № 40. – Ст. 1546.
 16. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
 17. Про адміністративно-юрисдикційну діяльність органів охорони державного кордону України [Електронний ресурс] // Наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України № 530 від 21 листопада 1999 року / Правова бібліотека «Інфодиск», 2005. – 1 електрон. Опт. Диск (CD-ROM) : кольор.; 12 см. – («Законодавство України» № 4, 2005).
 18. Державні санітарні правила для морських суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 20.12.2000 р. № 57. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0057488-00>

19. Державні санітарні правила для річкових суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 р. № 48. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=261249
20. Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 // ОВУ. – 2015. – № 39. – Ст. 1175.
21. Положення про державних річкових лоцманів, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 14.01.2002 р. № 11 // ОВУ. – 2002. – № 6. – Ст. 253.
22. Положення про морських лоцманів, затверджене наказом Міністерства інфраструктури України від 08.05.2013 р. № 292 // ОВУ. – 2013. – № 46. – Ст. 1639.
23. Перелік районів обов'язкового лоцманського проведення та категорій суден, що звільняються від обов'язкового лоцманського проведення, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 04.09.2013 р. № 662 // ОВУ. – 2013. – № 71. – Ст. 2622.
24. Правила льодового проведення суден, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 12.03.2011 р. № 14 // ОВУ. – 2011. – № 27. – Ст. 1134.
25. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
26. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

Спеціальна література

1. Осипов В.М., Єрмакова О.А. Перспективи створення морегосподарчого кластера в Україні. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_09_3_111_uk.pdf (дата звернення: 19.08.2019).
2. Волосяк М.В., Вдовиченко Л.Ю. Морегосподарський комплекс: проблеми розвитку та регулювання: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 152 с.
3. Котлубай В.О. та ін. Державна підтримка розвитку морегосподарчого комплексу України (організаційні та правові аспекти): монографія / за ред. О.М. Кібік, О.П. Підцерковного. Херсон: ФОП Грінь Д.С., 2019. 442 с. 37 Серія: Економіка та підприємництво, 2019 р., № 4 (109)
4. Ломоносова О.Е., Ломоносов А.В., Надточий І.І. Сутність морегосподарської діяльності та класифікація її видів. Економічний простір. 2019. № 93. С. 117–130.
5. Попов В. Правова природа та особливості договору буксирування / В. Попов // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 3. - С. 43-46.

6. Пріоритети розвитку морегосподарчого комплексу України в умовах глобалізації: [аналітична доповідь] / А.О. Филипенко, В.В. Баришнікова; за ред. А.О. Филипенка; Регіон. філіал нац. ін-ту стратегічн. досліджень у м.Одесі. – Одеса: Фенікс, 2020. – 168 с.
7. Державна підтримка розвитку морегосподарчого комплексу України (організаційні та правові аспекти): монографія. За ред. О.М. Кібік, О.П. Подцерковного. Херсон. 2019. 442 с.
8. Котлубай В.О. Розвиток елементів транспортної системи як запорука підвищення рівня зовнішньоекономічної безпеки країни. Зб. наук. праць ДУІТ. К. 2019. Вип. 43 - 44. С. 21 – 31.
9. Котлубай В.О., Коваль В.В., Горбаченко С.А. Стан та особливості удосконалення механізмів регулювання портової галузі України. Економіка та суспільство. 2018. №16. С. 144-149. 4. Kibik O., Khaiminova I., Kotlubay V., Redina Y., Belous E. Development potential of Ukrainian maritime enterprises. International Journal of Engineering & Technology, (2018). №7 (4.3). P. 461-466.
10. Котлубай В.О. Пріоритетні завдання розвитку морської галузі як елементу експортного потенціалу країни. Економіка та суспільство. 2017. №8. С. 160-164. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/27.pdf.
11. Аверочкіна Т.В. Портове право: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Т.В. Аверочкіна. 2017. – 144 с.
12. Панченко С. В. Судовий прецедент як джерело цивільного договірної права. Правове регулювання суспільних відносин: перспективні напрями на шляху до сталого розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4–5 жовтня 2019 року). Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019. С. 42–46.
13. Introduction to Environmental Norms in Maritime Law. Michael Tsimplis // <https://www.elgaronline.com/display/9781839107313.00009.xml>
14. UNCLOS: the law of the sea in the 21st century // Ordered to be printed 10 February 2022 and published 1 March 2022 <https://committees.parliament.uk/publications/9005/documents/159002/default/>
15. The Legal Regime of Marine Scientific Research and the Third United Nations Conference on the Law of the Sea // https://www.zaoerv.de/38_1978/38_1978_3_4_a_848_901.pdf
16. Mykhailo Kelman, Myroslava Kristinyak, Iryna Andrusiak, **Panchenko Sergii**, Rostyslav Kelman. The Influence of the ruling elite on political activity in the conditions of destructuring the essence of the philosophy of law: Wisdom. Special issue 1 (1), 2021 Philosophy of law (Yerevan - 2021)